

Fagplan sløjd

Formål

Formålet i sløjd tager et naturligt afsæt i skolens værdisæt og mangeårige kulturarv omkring håndens arbejde som afgørende middel til at opnå fordybelse og oplevelser i forskellige materialer. Fagets fornemmeste opgave er at begejstre og motivere den enkelte til at søge viden og færdigheder indenfor faget og egne muligheder, der sætter dem i stand til at udfordre sig selv i et givent materiale; på den måde søger vi, at undervisningen fordrer til medskabende processer, hvor elevens erfaringer og oplevelser bliver omdrejningspunktet for dannelsen såvel fagligt som menneskeligt.

Stk. 1.

Formålet med undervisningen i sløjd er, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der knytter sig til skabende og håndværksmæssig fremstilling. Eleverne skal endvidere blive i stand til at forstå samspillet mellem ide, planlægning og udførelse samt udvikle færdighed i at fremstille produkter med æstetisk, funktionel og kommunikativ værdi og derigennem opnå erfaring med ideudvikling og arbejdsprocesser.

Stk. 2.

Gennem udfordringer i designprocesser får eleverne mulighed for at opleve arbejdsglæde, fællesskab og personligt engagement. Derved udvikler eleverne tillid til egne muligheder for at kunne tage stilling og handle samt erkende værdien ved æstetisk praktisk arbejde.

Stk. 3.

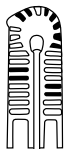
Gennem det skabende håndværksmæssige arbejde gøres eleverne fortrolige med historisk og nutidig materiel kultur samt områder som arbejdsmiljø, miljø- og ressourcebevidsthed. Eleverne udvikler endvidere kompetencer i samarbejde, medbestemmelse og medansvar. Refleksion og dialog er bærende elementer i undervisningen.

Fagets kerneområder

Design og produkt

Eleven er ved afslutningen af sløjd i 6. klasse i stand til at

- forstå kreative designprocesser, hvori der indgår inspiration og ideer, planlægning, udførelse og evaluering
- udtrykke sig gennem skabende håndværksmæssigt arbejde
- fremstille produkter med udgangspunkt i egne ideer
- formgive med personligt præg
- bruge omverdenen som inspirationskilde

- bruge it og medier i arbejdsprocessen
- eksperimentere med materialer, teknikker, farver, form og funktion
- forholde sig til det færdige produkt ud fra en æstetisk, funktionel og kommunikativ synsvinkel
- sætte ord på designprocessen

Håndværksmæssige arbejdsområder

Eleven er ved afslutningen af sløjd i 6. klasse i stand til at

- formgive og fremstille produkter, fortrinsvis i træ og metal, men også læder, horn, glas og andre formbare naturmaterialer
- udnytte kendskab til andre relevante materials anvendelsesmuligheder
- beherske et bredt udvalg af håndværksmæssige teknikker
- vælge hensigtsmæssige materialer, teknikker, maskiner og værktøj
- kende relevante fagudtryk
- kende og efterleve sikkerheds- og sundhedskrav for værktøj og maskiner, stoffer og materialer i undervisningen
- bruge hensigtsmæssige arbejdsstillinger
- udvikle gode arbejdsvaner
- medtænke miljø, ressourceudnyttelse og bæredygtighed i arbejdsprocessen.

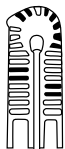
Det samfundsmæssige og kulturelle indhold

Eleven er ved afslutningen af sløjd i 6. klasse i stand til

- give eksempler på håndværksmæssige produkters betydning som kommunikationsmiddel
- give eksempler på naturgivne og kulturelle forhold, der har indflydelse på menneskets formgivning, fremstilling og anvendelse af håndværksmæssige produkter og udtryk
- fremstille forskellige genstande med inspiration fra andre kulturer og historiske perioder
- vælge materialer ud fra overvejelser om ressourceudnyttelse og bæredygtighed

Fagets læseplan

På Odense Friskole afvikles sløjdundervisningen som et selvstændigt fag gennem skoleårene 4.- 5.- og 6. klasse med to lektioner halvårligt på hver årgang. Undervisningen leder frem mod nedenstående slutmål og lægger naturligt op til en eventuel videreførelse og progression ved valg af det 2-årige prøfefag Håndværk og Design, som ligger på hhv. 7.- og 8.-årgang. Her indgår sløjdfagets discipliner og elevens egne erfaringer fra samme i et dialektisk samspil med øvrige håndværksmæssige designfag.

4. klasse

I 4.klasse er fokus på at skabe en tryk opstart på faget, hvor lokalets indretning og hensigtsmæssig adfærd i samme er gennemgribende for enhver disciplin, der påbegyndes. Der er fokus på at fordre til begejstring og undren, så motivationen for at prøve og afprøve pirres samtidig med en bevidsthed på hensigtsmæssige arbejdsstillinger introduceres og fastholdes.

For at fordre til håndværksmæssige succeser og mulighed for fordybelse, planlægges undervisningen på 4. årgang med udgangspunkt i håndens arbejde i friskt træ, hvor eleverne rent håndværksmæssigt præsenteres for hensigtsmæssig brug og arbejde med kniv, sav og fil.

Senere i samme forløb introduceres elværktøj som rondelsliber, boremaskine og deкупørsav. I forbindelse med deкупørsaven etableres sikkerhedskursus med henblik på, at den enkelte opnår fortrolighed med saven og dennes muligheder.

På 4. årgang stiftes bekendtskab med forskellige former for overfladebehandling samt et spirende kendskab til, at de enkelte materialer kan skelnes fra hinanden samt sættes i en bærdygtig kontekst.

Konkrete forslag til undervisningen:

- deкупørsavkursus
- udarbejde smørkniv i frisk træ med brug af snittekniv, fil og rasp
- kendskab til langssavning, sømning og udsavninger i hårdt træ
- tværssavning, søjleboremaskine samt præcisionsboring
- samlinger ved brug af limning, sømning o.l.
- begyndende brug af huljern fx til udarbejdelse af skeer

5. klasse

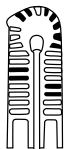
Fokus i sløjdeundervisningen på 5. årgang ligger omkring, at eleven opnår fordybelse og eksperimenterende tilgang til det at skabe og formgive, bruge og udnytte træets årer og præge et personligt design.

Sidste års kendskab til deкупørsaven følges op og udbygges med selvstændig stillingtagen til klingevalg og klingskift, ligesom produktioner i forløbet bliver mere selvstændigt prægede i eksperimentelt design. I forløbet stiftes bekendtskab med nye fagudtryk.

På 5. årgang arbejdes bevidst med kendskab til og arbejde med kokos, fedtsten, horn og glasfusing, hvor brugen af it indgår som en naturlig del af sidstnævnte.

Konkrete forslag til undervisningen:

- fremstille egen unika-designet dolk med valg af træsort, åretegninger og formgivning

- arbejde med at mejsle fx salatbestik ud og tale om produktets anvendelsesmuligheder og designændringer gennem tiden
- produktion af emner med funktion fx foderbræt, foderautomater, oplukkere, bordskånere m.v.
- produktion af eget motiv til glasmaling el. udvikle tredimensionelle glas-figurer
- forarbejdning af horn, kokos og fedtsten i diverse former til forskellig anvendelse fx nøgleringe, smykker o.a.

6. klasse

Undervisningen på 6. årgang binder langsomt og sikkert en sløjfe på de foregående års erfaringer og oplevelser med sløjdfagets materialer, værktøj, teknikker og fordybelsesmuligheder. På 6. årgang arbejdes på at skabe bevidsthed om at turde afprøve og træffe selvstændige valg både ift. design, teknik og materiale med afsæt i den tillærte viden og erfaring. Gennem målrettede opgaver arbejder eleverne med funktionalitet og eksperimenterende sløjd, hvor de prøver egne ideer og designs af ved at arbejde med processen fra ideer og skitser til arbejdstegninger.

På 6. årgang indtages også sløjdlokalets drejebænke. Her stifter eleverne bekendtskab med langdrejningens muligheder og teknikker, og håndværket sættes i en kulturel og historisk kontekst.

Forløbet på 6. årgang rummer et bevidst arbejde med udvalgte historiske perioder set i fagets perspektiv, her ses på udviklingen af træets forarbejdning gennem tiden, tinstøbningens tilblivelse og udvikling, ligesom forløbet også kan rumme inddragelse af det gamle håndværk børstenbinderi og sadelmageri.

Eleverne arbejder med at præsentere og udtrykke egne designs, ideer og processering gennem formgivning og mundtlig formidling.

Konkrete forslag til undervisningen:

- udvikling og produktion af egne spil/brætspil
- skibe, tog o. lign fartøjer produceres ud fra egen inspiration og specifikke, målfaste krav ift. udvalgte teknikker og materialer
- arbejde med vægt og bevægelighed gennem ophængte produktioner
- arbejde med langdrejningens muligheder evt. sat i historisk el emnebaseret kontekst sammen med evt. tinstøbning
- arbejde med relevante programmer til udvikling af skitser/arbejdstegninger fx Geogebra og Tinkercad
- enkelte frie opgaver, hvor eleven arbejder ud fra egne ideer